

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA
Bulev. Regina Maria Nr.
12. Tipografia „Aradul”

INSERTII
se primesc după tarif la
Administrația ziarului
și la toate agențiile de
publicitate.

Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL

DIRECTOR: ION MONTANI.

2 Lei ex.

Biurocratismul

Arad, 18 Octomvrie

secință, toate silințele de cari sântem capabili să punem ordine, conciziune și competență desăvârșită în toate scaunele lor. De oriunde s'ar remarcă, atmosfera de stângăcie, incoherență, nepregătire simplistă și lipsa de concepție, trebuie să dispară. Cu atât mai imperios, firește, lenea și corupția, cu întreaga cohortă a ravagiilor ei. Fiecare serviciu este un fragment al puterii de stat — și asta să nu să uite de nimenea. Ceice în calitate de deținători ai acestor fragmente de viață a neamului nostru, simt insuficiența vocațiunii și pregătirii ce au, să plece fără zăbavă. O atmosferă nouă, un suflu de recrudescență trebuie să scuture toate măduarele organismului administrativ, justițiar și educativ al statului. Un nivel nou, un aspect de virulență prin cultură și competență generală — asta o vrea astăzi fiecare român conștient.

Nu existențele fosilare cu care era împănată administrația din fostul imperiu habsburgic; nici specimene după tiparul gentrimei maghiare, care făcuse din administrația ungară un mecanism rigid și opac, ci oameni pregătiți și vii, competenți și harnici, conștienți și plini de ambiție nobilă, sobri și entuziaști în același timp, călăuziți de nepărtinire și înțelegători imparțiali pentru nevoile tuturor cetățenilor, — aceștia ne vor da țara de mâine, vâjnoasă în toate fibrele ei și respectată cu iubire de toată lumea.

Și atunci, birocratismul va geme strivit sub călcăiul ei viguros, ca o reptilă ce trebuie să dispară pentru vecie din calea vremilor de progres uman. Legiutorii țării dorim să fie inspirați de aceleași gânduri cu noi, când stau acum în fața formidabilei probleme, care este reforma administrativă.

Grâmpele de gânduri

Arad, 18 Oct.

Ceeace n'am face pentru lumea întreagă, facem de multe ori unui singur om... în necaz însă.

Cei cari contează pe recunoștință, sunt capitaliști binefacerii.

Până în adâncă bătrânețe, ne tot luăm rămas bun dela tinerețe.

Societatea de astăzi îngăduiește mai curând o intențiune necurată, decât manșete murdare.

Rochiile scurte ale fetelor, lungesc tinerețea mamelor.

Hotelul este cași un cimitir; oameni se odihnesc alături fără să se cunoască.

Câte un bărbat rămâne holtei din modestie... nu vrea o jumătate mai bună.

Faptele glorioase ale strămoșilor, să ne servescă și ca pilă, nu numai ca laudă.

Când omul se bucură de prea multe privilegii, judecă mai superficial.

Sunt și defecte plăcute; dar sunt și calități tare nesuferite.

Sunt mosafiri pe care îi invităm numai în speranță, că ne vor refuza.

Nici un foc nu arde atât de viu, ca o femeie... de nerăbdare.

Amorul — propriu este atât de orb, încât nu se poate tămadui.

Recunoștința se poate cunoaște abea atunci, când binefăcătorul nu mai dă.

Cine bea din disperare, nu bea totdeauna ce este mai rău.

Și prin stomac, femeia poate pătrunde în inima bărbatului.

Dacă voți să deveniți iubitori de oameni, duceți-vă la cimitir și citiți toate epitafurile; veți vedea că n'a existat nici un om rău.

Iubirea orbește, admitem; dar de multe ori, ne îndrăgostim tocmai pentru că suntem orbi.

Vocea sângelui o aude chiar și surdul.

Femeia când nu prididește cu vorba, caută să convingă cu lacrimile.

Doi bărbați își dispută o femeie și ea iubește pe un al treilea

NOTE

Uniforma unora impune mai mult decât persoana lor.

Reclama face de multe ori mai mult decât maria.

Crit ca este soacra artei.

Dacă o femeie ne „rânește” inima, nu există alt mijloc de vindecare, decât să ne „legăm” cu ea.

I. REM. ANSELME.

Problema minorităților în România

D. deputat dr. D. Lascu, răspunzând în „Universul” unui articol al d-lui Gh. Pop în chestia minoritară, face câteva constatări ce trebuiesc relevate.

— „D. Gh. Pop, — scrie d. Lascu, — îi reproșează d-lui Tătărescu că nu tratează cu actualii conducători maghiari.

Până una alta, toți acei, care se țin în curent cu cele ce se publică în presa ma-

ghiară din Ardeal, vor constata că încă nici înșiși maghiarii nu sunt înțeleși asupra persoanelor, care vor să îndeplinească rolul de conducători competenți ai lor. Până în prezent deci d. Tătărescu n'a avut cu cine trata și ar fi să i se adreseze o laudă gratuită bunăoară pe tema că a scăpat din vedere să stea de vorbă cu anumiți conducători maghiari, cari spun că Românii „și spre ceruri exală o astfel de duhoare, încât cad vulturi din zbor” („Brassoi Lapok” 7 Septemvrie 1924); sau că „nu poate fi vorba de pace adevărată până nu se vor revizui tratatele de pace”. („Brassoi Lapok” 15 Septemvrie 1924).

Raporturile româno-bulgare

„Reuter” află că litigiul româno-bulgar privitor la reforma agrară din Dobrogea a fost examinat de către consiliul Societății Națiunilor. Litigiul a fost, aplanat printr-o soluție amicală și președintele consiliului a felicitat pe delegații ambelor țări pentru că au făcut dovadă de mult tact și bunăvoință.

Parlamentul

Senatul

Sedința dela 16 Oct. 1924

Alegerea vicepreședinților

La redeschidere, se procedează la alegerea celor 5 vicepreședinți.

Sunt aleși d-nii: Tony Iliescu 84, Gr. Vasiliu 87, dr. Lascu 81, Gr. Vasilko 175, și protopopul Popovici 94.

Au votat 97 senatori.

D. TONY ILIESCU, în numele aleșilor, mulțumește Senatului; asigurând că va trata deopotrivă pe membrii minorității cași pe cei ai majorității, considerându-i pe toți ca aleși ai națiunii.

D. GR. DUNCA, mulțumește deasemenea celor cari l'au votat, dovedindu-i astfel simpatia de care se bucură în rândurile Senatului (aplauze).

Se continuă cu scrutinele pentru completarea biroului.

La ora 5 fotoliul prezidențial e ocupat de d. Tony Iliescu.

Se procedează la alegerea celor 3 secretari.

Opoziția se abține dela vot.

Înainte de deschiderea scrutinului pentru alegerea secretarilor se procedează la alegerea chestorilor.

Alegerea secretarilor

La despuieria scrutinului sunt declarați aleși secretari d-nii: dr. W. Hornas 91, I. Moldovanu 79, Niculescu-Sima 81, Popescu Gheorghe 81, Aristide Schileru 68, V. Tomov 81, Popescu Breasta 81 și I. Păurar 81.

Alegerea chestorilor

Sunt declarați aleși chestori d-nii: Bellet Alexandru, Coșoiu Ion, Gusi Alexandru, Pop L. Păcuranu Ioan și Răscanu Alex. Sedința de azi la orele obișnuite.

Sedința dela 17 Octomvrie

Sedința s'a deschis la orele 3.20 sub președinția d-lui M. Ferichide și în prezența d-lor miniștri Cipăianu și Săveanu.

Se procede la completarea comisiunilor Senatului.

Membri în consiliul casei de depuneri.

Sunt desemnați în consiliul de administrație al Casei de Depuneri și consemnațiuni d-nii senatori: Eduard Moțas, T. Mândroceanu și Gh. Teodorescu.

FOILETON

RĂSPŁATA ȘARPELUI

— POVESTE CU TALC —

I. Dragoslav

Ci-că în vremurile de demult, pe când vorbeau dobitoacele, cum vorbim noi oamenii, în o țară — care o fi fost aceea, ci-că un om se porni, de acasă, de la el, la țarg, pe jos, numai cu traista în băț și cu sumanul între umere. Și era vara pe timpul secerișului. Atunci umblă mulți șerpi; e vremea lor de ciocire, căci e cald, și se înmulțesc.

Cum mergea omul așa, prin praful drumului, numai ce aude un glas dureros și răsunător:

„Nu mă lăsa a muri, că nici eu nu te-oi lăsa a trăi. Nu mă lăsa a muri că nici eu nu te-oi lăsa a trăi.”

Bietul om, așa era el, de îngândurat, încât i-se păru că glasul striga așa:

Nu mă lăsa a muri că și eu te-oi lăsa a trăi.

Măi, măi, făcu omul, auzi, săracu cum strigă cela: Nu mă lăsa a muri, că nici eu nu te-oi lăsa a muri. Oare cine o fi. Dar par'că striga pe aproape.

Se uită el, se uită, când, iată, cum trecea drumu, pe sub o margine de codru, ce să vezi, deasupra unei fântăni, cum sunt puțurile în Moldova, cu ghizele de lemn, și într'un ghime de păr sălbatec era prins un șarpe mare, gros, cu un cap și niște ochi mari înfiorători, care săgetau cu răutatea lor ascunsă. Limba lui ca două tăisuri, sau ca o foarfece, adulea în dreapta și în stânga și striga, „nu mă lăsa a muri, că nici eu nu te-oi lăsa a trăi” și trupul lui cu coada încolăcea pădurelui și era aruncat și pe alte ramuri groase, și ședea așa uclintit, că ori ce mișcare a

corpului ori a cozei îi pricinuia dureri neavute.

„Ce este? Cine strigă? Intrebă omul, înmărmurit la dihania de pe copac.

— Ia, eu se scânci, împelițat; de un ceas de când m'am prins în copacul istic, și nici că e chip să mă descolăcesc, că orice mișcare mă face să strig de durere. Mi-a intrat un ghime gros tocmai unde e mai greu de făcut vre-o sofotăre.

— Săracu, de el, făcu omul compătimitor, d'apoi bre, rău ai ajuns. Cine Dumnezeu sfântul, te-a suit acolo.

— Păcate! Am eșit și eu din fântăna asta, că mi s'a urât de stat la întuneric cu broaștele și solomasdrele (Salamandre) și vroiam să mă mai întind, și eu la soare și să mă răsuflu puținel aici.

— Apoi, să te ajut, bre omule, îi de român, să te scap din bucluc.

Și săteanul — inimă de creștin milos — lăsa traista cu bățul și sumanul din spate jos, și se sui pe ghizelele fântănei și prinse șarpele binisor și îl scoase din ghime.

Apoi dihania încetul cu încetul prinse a se întinde pe gâtul omului, așa trage ceva de pe ramuri, a-l impresura puțin câte puțin, pe la piept, pe subuori pe la coaste, până îl acoperi cu trupul său.

Omul, nebănuiind nimic se dădu cu dihania jos.

Așa, făcu el, acum fii bun și mă descătușează, că numai pot de strânsura ta rece.

— Ce, răspuse șarpele. Așa crezi? Alei! Dapoi cum ne-a fost vorba. Nam zis:

„nu mă lăsa a muri, că nici eu nu te-oi lăsa a trăi.”

— Apoi, n'am înțeles așa, zise omul.

— Cum? D'a ce crezi, că am să-mi las prada, așa, din mână? Haida-hai? Eu vreau să te mănânc. Dacă nu ți-a fost să mori, cine te-a pus să mă iei de pe ramură jos. Eu n'am mâncat de nu știu când, mi-e foame de crăp, și tu îmi vorbești că n'ai înțeles așa...

— Bre, șarpe, pentru numele lui Dumnezeu și a Maicei Preciste, d'a tu se vede că sughești?

— Ce îmi vorbești de Dumnezeu, ce șagă. Eu nu știu de ce boscorodești tu, acolo. Pregătește-te mai bine că vreau să te mănânc.

— Sfântă Maică Prea curată, prinse a se scânci omul, d'apoi asta?... Lasă-mă bre creștine să mă duc la un popă să mă precistuesc, să mă spovedesc. Cum așa?...

— Eu nu știu de acele, grăi cu răutate dihani.

— Da, cum, așa, fără nici o judecată, cel puțin. Da? ce ți-am făcut eu?

— Da, judecată aș primi însă, tu ai să mă ții de mâncare. No-i avea oi cere, oi lucra și moi hrăni, dar eu de pe tine nu mă dau jos.

— Să mergem atunci la judecată, răspuse omul, cel puțin să nu-mi pară rău, că mor nejudecat.

Și hai, omu la un sat aproape, la vornic. Căla ascultă, ascultă, dar la urmă dă dreptate șarpelei.

Da dihania flămândă. Omu, bagă mână în traistă și scoase un pui fript și îl dădu șarpelei, iar el mănâcă mămăligă goală.

Și o porni la alt sat. Tot așa, dreptatea a fost de partea șarpelei: dacă dihania a spus „nu mă lăsa a muri, că nici eu nu te-oi lăsa a trăi”, și omu a primit și l-a scăpat din ghimpul părlui, să-l poarte să-

nătos își ziceau judecătorii și să facă cu omu ce o ști.

Dar dihania flămândă striga: „Dă-mi să mai mănă, ori de nu pregătește-te de moarte.

Săteanu băga mâna în pungă, cumpără un purcel și l dădu șarpelei de-l înghiți de viu, iar dânsul se mulțumi și cu o bucată de mălai ce mai avea în traistă.

Și, treca, înainte, la alți judecători.

Toți ținură partea șarpelei: omu trebuia mănăcat.

Omu tot băga mâna în pungă și scotea și da: ba un purcel, ba o pasăre ba alte bunătăți, până ajunseră și la un oraș.

Șarpele, numai se umfla și se îngreșă, și se trufea că toată lumea îi ține partea lui.

— Să mergem, șarpe și aci, se miologi, amarât, și smerit bietul om.

Mergem, cum de nu, unde vrei, răspuse șarpele, numai parale să ai în pungă.

Și iată-i și la judecătorul țargului.

Judecătorul îi primi ca pe orice împricinată.

Omu se jelui, uite așa și așa: „întelegând altfel de cum striga vrăjmașul meu, am primit și l-am scăpat, și acum iată ce pătimesc”.

Judecătorul întreabă pe șarpe dacă n'ar fi bine să-l lase și să-i ceară în loc de viața lui, altceva. Scărboșenia pământului, nici gând, așa a vorbit, așa rămâne, ori îi dă de mâncare, ori îl mănâncă pe el.

— Atuncea, făcu omu, nu-mi rămâne de cât să mergem și la împăratul.

Șarpele viclean și rățoiet în firea lui numai îi sclipea ochii de bucurie, că știa că ori, unde s'a duce tot de partea lui avea să fie dreptatea și grăt:

„Să mergem, pușorule, de ce nu, și la Dumnezeu.

Împăratul - ascultă pe om și pe șarpe, și cu toată rugămintea și închinăciunile omului, cu toată tânguirea lui sfâșietoare stăpănului țării, căutând în pravili, dădu că dreptatea e de partea vicleanului.

Mica publicitate

Societatea de Asigurare „Prevederea” caută achizitori și agenți pentru mijloacele afacerilor. — Adresa la: Banca Asociația, Arad. (127)

ASTRA
Prima fabrică română de Vagoane
și Motoare Societate Anonimă
BUCUREȘTI.

INȘTIINȚARE.

Se aduce la cunoștință deținătorilor de acțiuni de ale Societății noastre, că potrivit Deciziei Adunării generale a acționarilor de 19 Iunie 1924 pentru încheierea exercitiului 1923, cuponul de dividende s'a fixat la suma de **Lei 70.** — de fiecare acțiune.

Plata se va face, potrivit Deciziei din 8 Octombrie a Consiliului de Administrație, cu începere de la 15 Octombrie 1924, la Cășieria Băncii Marmorosch, Blank & Co. S. A. București, Str. Paris No. 4, contra detașării cuponului Nr. 4. (109)

Consiliul de Administrație.

Inserții se primesc la Administrația ziarului.

Nr. G. 7859—1923.

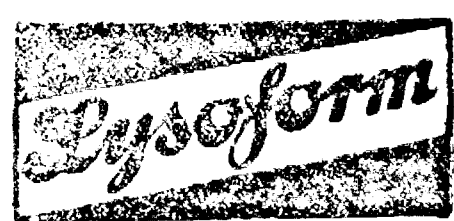
Publicațiune de licitație.

Pe baza deciziei judecătorești de ocol Arad No. de mai sus, mobile și alte obiecte cuprinse în favorul lui Gintner Adam contra urmăritului pentru suma de Lei 1018 capital, spese stabilite până în prezent în suma de Lei 390 se vor vinde la licitație publică în Arad, Strada Ecaterina Teodorescu Nr. 2, în ziua de 23 Octombrie 1924 la orele 3 d. m. 130

Exec. jud. reg.: Gh. Ciupuliga.

La primăria comunală Paulis

se caută un **SCRIITOR** cu salariu lunar de Lei 2000 și din venituri intermedie. Postul se poate ocupa imediat.

ESTE CEL MAI BUN DESINFECTANT!!

Trăsuri pentru copii

in cea mai bună calitate și estetică. Primim tot soiul de reparaturi de trăsuri de copii, punerea de gumă, pregătirea de coperturi și primim săle și lustruire.

ATELIER de TRĂSURI p. COPII

Arad, Strada Simeon Balint (Dessewffy) Nr. 19

Răspândiți Tribuna Nouă!

Se caută o conducătoare de casă, română, bună gospodină. Adresa la Administrație. (95)

EXPERT

în fabricarea cascavalului

se caută la lăptăria din ȘIRIA cu o leafă bună și întreagă întreținere. (115)

!! Curier x Octogon = Vizum !!

A sosit toamna, toată lumea se îngrijească de haine de toamnă, precum și de paltoane de iarnă. Mulți bani economizează dacă toate acestea le procură la firma **Ladislau Goldstein** Arad, Str. Brătianu (Weitzer) unde se poate mai ieftin cumpăra. (116)

La marele bazar „LUVRUL” Arad, Str. Meșianu 1, au sosit noutăți senzaționale în flanele și barchette. :: (Mosse 7011) (101)

Eugen Madaras Str. Greceanu (Perényi) 5, cu onoare aduce la cunoștință on. publică că în atelierul său de croitorie pentru bărbați se pregătește cele mai elegante haine pentru bărbați și băieți, precum și paltoane de piele în preturile cele mai moderate. (117)

Salonul de fotograf al lui LIPOT WEISZ Arad, Str. Brătianu Nr. 12 Portrete de copii și interioare în cele mai frumoase execuțiuni

Articoli de șuruburi (105) mai ieftin ca ori unde, la: (Mosse 7019)

I. Nacht mare comerciant de metale fier, sucursala Arad, Bulevardul Regele Ferdinand I. Nr. 28.

Ciorapi dela 20-148 Lei! pentru bărbați și copii dela 20 Lei. Mănuși 38 Lei. Lucrările de mână. Mărunțuri. Cel mai ieftin izvor de cumpărare! **BOCVO A.** Arad, Str. Eminescu 13.

Covoară, coperitoare de somiere, garnituri pentru pat și masă, se pot căpăta cu cele mai ieftine prețuri la: **ALEXANDRU LISSEM** salon de modă englez și francez Arad, Piața Avram Iancu Nr. 2.

PROGRAMUL BĂILOR „SIMAY”

Băile cu aburi deschise. Pentru dame: Marția ziua în-

Pentru domni: în fiecare zi înainte de masă afără Marți, dar Sâmbătă și după masă.

Băi de puțină: sunt deschise în fiecare dimineața până seara.

Institut de hidroterapie. Acid carbonic de Buziaș, băi de pu-

Pentru bărbați: Dimineața dela ora 6 și jumătate până la ora 1 p. m. — Pentru dame: dela ora 2—5 p. m.

Friseur, coafor de dame, manicură, buffett, pigluire de vestminte.

Un nou vicepreședinte

D. TONY ILIESCU depune un proiect de lege prin care se crează al șaselea loc de vicepreședinte.

Legea este admisă prin ridicare de mână.

Senatul alege apoi pe d. Gr. Procopiu ca vicepreședinte în locul din nou creat.

Noul ales mulțumește Senatului.

Comisia de răspuns la mesaj

Se alege apoi comisiunea de răspuns la mesaj care se compune astfel: C. Nicolăescu, general Constantin, Iancu Panaitescu, Ouciu și G. Popovici.

Alte comisuni

In comisiunea de petițiuni sunt aleși d-nii N. Carabioschi, P. Grivă, General Constantin, I. Găbășanu, A. Nistor, Gh. Popescu și N. G. Popovici.

In consiliul de administrație al casei Doctăriei oastei este ales d. General Obogeanu.

Se trage la sorți comisiunea pentru validarea titlurilor noilor aleși.

Se propune apoi la formarea secțiunilor matorului corp prin tragere la sorți.

Sedința se ridică la orele 4 jumătate.

Viitoarea sedință Joi, 23 Octombrie.

Camera

Sedința dela 17 Octombrie

D. președinte M. Orleanu a deschis sedința la ora 3 și 15, pe banca ministerială fiind d-nii G. Măzescu, Al. Lapedatu, N. D. Chirculescu, N. N. Săveanu, I. Nistor și R. Frana-ovici.

Se procedează la repetarea votului, rămas nălb în sedința precedentă, pentru alegerea a opt secretari și sunt proclamați aleși d-nii P. P. Gărbovicianu, P. Găbășanu, dr. Aurel Morariu, G. Orleanu, M. Marinescu, Iorgu Novac, Emil Lobontiu și Mircea Prigotaru.

Se alege apoi următoarea comisie pentru redactarea proiectului de răspuns la mesaj d-nii Leonte Moldovanu, Ștefan C. Ioan P. Gărbovicianu-senior, Leon Merjuru, Mircea Djuvara, D. Marmeliu, Simion Măndrescu, V. G. Bărcă, prof. I. Simionescu, par. Pompiliu Piso, Vladimir Athanasovici, V. Biberea, Gr. Șerban, Iorgu Toma și Em. Dan.

Se procedează la alegerea a trei membri în consiliul de ad-ție al Casei de depuneri, economie și consumațiuni și votul rămâne nul, neîntreținând quorumul prevăzut de regulamentul.

Se procedează la alegerea a doi membri în consiliul de ad-ție al Datoriei dotației Oastei și sunt aleși d-nii col. Negulescu și Cesar Pascu.

Se trage la sorți 15 deputați, cari să formeze comisia pentru verificarea titlurilor noilor aleși.

Se procedează prin tragere la sorți, la repartizarea deputaților în cele nouă secțiuni ale Camerei.

D. vicepreședinte P. Gărbovicianu ridică sedința la orele 4 și 15, anunțând pe cea viitoare tocmă pe Joi 23 Octombrie.

Zeppelinul Nr. 3

cea mai mare navă aeriană

Succesul construcției metalurgice germane. — Date interesante. — Construcție uriașă. — Motoarele. — Rolul avionului în țara noastră. — Succesul linului Nr. 3 deschide o problemă socotită ajun- un punct mort.

Arad, 18 Oct.

Comanda americană a aeronavei, construcție germană, a fost executată. Germanii — ca nimeni altă — și-a făcut angajamentul, deși predarea comenzi s'a făcut cu o întârziere relativă.

Aeronava gigantică — denumită Zeppelin No. 3 — a fost comandată în Aprilie 1922 și a intrat în lucru în același an, în luna Iulie.

Construcția a fost terminată în Decembrie 1923 și întârzierea predării a survenit din cauza motoarelor — tin nou — cărora le-a trebuit un timp îndelungat pentru punerea la punct.

Date tehnice interesante

Aeronava a fost construită în Uzinele Zeppelin din Friedrichshafen — Germania —, având o capacitate de 70.000 mc. gaz, întrecând astfel orice fel de construcție similară de până acum. Lungimea monștrului este de 200 m., cu un diametru de 27,64 m. și o înălțime de 31 m. — socotită dela baza azelelor. Viteza maximă este de 130 km. pe oră, având însă viteză comercială de 115 km. pe oră. Are o rază de acțiune de 110 ore — ceea ce înseamnă (într-o atmosferă calmă) 12.500 km. — distanță care reprezintă, aproape, diametrul pământului, măsurat pe linia ecuatorului.

Încărcătura utilă este de 46.000 kgr. din care 40.000 kgr. reprezintă greutatea combustibilului și a celorlalte materiale necesare mersului. Nava este compusă din 14 compartimente care conțin gazul ascensional: hidrogenul. Aceste compartimente (baloane) sunt independente unul de altul și sunt construite din pânza de bumbac impermeabilă — fiecare din ele conținând mai multe ventile de siguranță de suprapresiune. Ventilele — la rândul lor — pot fi manevrate și controlate din cabina de comandă (conducerea).

Întreaga carcasă este construită din dur aluminat, după cele mai moderne principii tehnice, pentru a suporta greutatea cât mai mică, să poată suporta cât mai mari eforturi.

Întregul sistem este acoperit cu o pânză, foarte fină, de bumbac care este menită să protejeze întreaga masă cu scopul de a nu întâmpina rezistență la înaintare.

Suprafața învelișului reprezintă circa 14.000 m. p. și este de mai multe ori acoperită cu un lac impermeabil, fiind în urmă văpsită cu o culoare argintie foarte lucioasă, care culoare este menită să se opună radiației razelor solare și difuziilor de temperatură.

Construcție uriașă

Pentru a ne da seama de ansamblul întregului sistem, găsim necesar să descriem, cât se poate de amănunțit, construcția monștrului.

Chila de bază, care face legătura tuturor panourilor, este făcută în așa fel că servește de gang de legătură între diferitele părți ale aeronavei, în chiar timpul mersu-

lui. Pe această chilă de bază se montează o sută de rezervoare de apă, care conține — cam — câte 400 litri, fiind însă astfel în caz de forță majoră să poată fi, ca balast, pentru usurarea manevrelor. Tot în această regiune se găsește și un alt rezervor de apă, format din șase buri cu câte circa 1000 litri, impuse la diferite puncte ale aeronavei, foarte ușor și rapid desfăcându-se la ușura diferite puncte ale navei și ajutând manevrele de aterisare.

Camera de comandă se găsește celă lângă camera pasagerilor, și este direct sub corpul navei, și înfins câmp de vedere în față.

În camera de comandă este un laborator, unde se găsesc cele mai precise aparate de control, precum și câteva care se întrebunșăsc, cum este cazul unui aparat de măsură — prin ajutorul vitezei — și un altul care prin producerea raze, care cad deasupra apei — puncte diferite ale navei pot da înțelegerea, cu ajutorul triangulației.

În afară de aceste aparate, camera de comandă este înzestrată cu instalații grafice și radiotelefonice, cu o transmisie de 2000 km. și de 4000 km., fapt care dă posibilitatea să rămână în legătură continuă, cu rul, pe tot timpul parcursului.

Telefonia fără fir pare a fi foarte folositoare în manevrele de zbor ale acestui monstru aerian.

Camera destinată pasagerilor este construită după modelul vagoanelor de ferăstrău, fiind traversată de un culoar care are cinci compartimente în fiecare C. mpartimentele sunt foarte spațioase, adăpostite în fiecare câte șase persoane în timpul odihnei banchetele pot fi formate în paturi, așa fel ca pot dormi.

Bucătăria, camerele de toaletă, domni și doamne sunt aranjate cât mai confortabil posibil, întrecând cu mult orice unii vagon de lux al trenurilor.

În partea din „napoi” o navei se găsesc planurile, sau suprafețele de comandă, linii generale au aparența unei case este instalată căma de profunzime, mișcări laterale, precum și planurile de bilzare. Dimensiunile lor sunt gigantice, lucăt în grosimea planurilor și se pot instala două locuri, pentru a se putea ajuta, din care câte un om poate conduce nava în caz de accident, sau în ruperea legăturilor cu nacela principală comandă. Lângă rezervoarele de apă în capul planului — sunt cele două rezervoare prevăzute cu un cablu de 120 m. lungime care și ele se pot manevra tot din camera de comandă. Mai multe clape de comandă — manevrabile după voce — permit acrisirea interiorului, pentru

gându-se pe om o pornire spre copii; omul șotâng, șotâng, — schiop?

Dar povestea spune, că acel ce muștrulă băieții cea era tocmăi. Prea cumintele Solomon, feciorul lui David împărat. Și totii băieții erau cu ciomege, cu săbiu de lemn și cu sulii de trestie.

— Hăi, măi băieți, zise Solomon, că uife un om cu ceva strălucitor ne el. Și totii o zbughăriră spre român.

Da' ce-i bide cu 'mneata, întreabă Solomon, ce-i șarpele cea pe d-ta?

— Oh, măi băieți, să vă spun, și dacă nici voi nu mi-ți da dreptate, să știu căs de mănecăa șarpei istuia, ori pic și mor, de-a'ncipioarele.

Și omu spuse toată țărășenia. Dar șarpele, care credea că și la copii a găsit dreptate, numai îi lăcrămuu ochii răzând în șine, de zădărnicia șateanului, și privea pe copii cu un fel de înțeles, că degeaba își spune și aicea plângerea.

„Bine, răspunse Solomon, șarpei; și-o fi dând vornici și împăratul dreptate să mănânce pe om, dar ca să judecăm drept, ar trebui să ne arăți, cum a fost dintr'un început pricina: cum stătea pe copac, ce spuneai și cât de tare, cum te-a luat omu și te ai încolăcit pe trupul lui.

— Cum nu, zise trușăș șarpele, uite să găsim o răchită, ceva și să vă arăt.

Și, șarpele răzând în inima lui, și fiind încrezut că dreptatea va fi a lui, ajungând la o răchită se desvâlțuci de om, se încolăci de ramuri și prinse a striga: cum strigase când era aninat în pădure.

„Nu, mă lăsa a muri că nici eu nu te-oi lăsa a trăi!”

„Așa, grai Solomon, mai strigă odată. Însă, când vru să mai strige, deodată Solomon porunci băieților.

„Pe el' băieți?”
Și unde nu începură cu ciomegile leota de copii: peste cap, peste trup, peste coadă.

Se svârcolea afurisitul, tipa, fluera, se milogea: copii nu-l scutură până făcură numai carne.

Bucuros omu că a scăpat, căută în șarpei și găsi bucata de carne dintr'un loc la picior, și care, ca prin minune, și prinse cum a fost. Că așa a vrut Dumnezeu, zcu ca el că a fost năpăstuit pe degeaba pentru fapta lui cea bună, și după ce și se închisă Prea Cumintelei Solomon și traista și pielea șarpei pe băi o spre casă tot povestind la oameni, și lui cu șarpele pentru facere de bine și toate voricile împărăției chiar nu i-a dreptate, și cum Prea-Cumintele Solomon băiat l'a scăpat de năpăstă.

Morală.

Asta nu însemnează să nu faci binele, să bați de seamă bine ce vorbesc omii, și cum vorbesc, căci numai după vorbă cunosc ce e în ei, și să te ferești de omii ascuns, și mieroși la vorbă, ademenitori n'o pătești ca omu din povestea asta.

Toamna.

Orizonturi sure, paseri călătoare, Zile fără soare, fără sărbătoare. Doruri rătăcite, suferite trude Inscrări tăcute, gânduri negărite.

Preoți ai vegherii și ai întristării, Plopi cu frunză rară n'liniștea năserii, Cât cădelinițează, cât s'alinaiază, Stând vegherii suria, satului de străzi.

Cărd de capre surie, albe, negre, murle, Cu'un codăș și-o jăvră, vin dinspre

Pe cărări uitate. Frunze răștrăte Par dureri de aur și nestrămutate. Șiria, Oct. 1924.

Aplicarea planului Dawes pentru România

O delegațiune română, în frunte cu d. V. Stoica, director de serviciu la CFR., a plecat ieri dimineața la orele 11 în Germania, urmând să reprezinte statul român la conferința din Berlin unde va lua parte la începerea aplicării planului Dawes.

Comisiunea română își va începe imediat lucrările în chestiunile privitoare la România în ceea ce privește plățile care se fac de către germani în contul reparațiilor, tratative care actualmente sunt conduse de către agenții americani.

Pe baza contractelor vechi, cari au fost omologate și sunt în curs de execuțiune, România are de primit 110 vagoane noi pentru călători a căror expediție a și început, precum și importante cantități de materiale destinate serviciilor de ateliere și tracțiune CFR.

După câte se afirmă, comisiunea plecată în Germania a avut o întrevedere și cu d. ministrul de externe pentru oarecare indicațiuni diplomatice în legătură cu eventualitatea unor propuneri directe făcute României din partea guvernului german.

Cuvernul francez și recunoașterea Rusiei

Paris, 17. — Comisiunea care se ocupă cu chestia rusească a remis ministrului de externe raportul privitor la modalitățile recunoașterii guvernului sovietic de către Franța. Comisiunea se va întruni din nou pentru a examina și celelalte chestiuni în legătură cu recunoașterea de jure a guvernului din Moscova. Franța, după cum anunță „Matin” este gata să înceapă negocierile cu reprezentanții Rusiei în scop de-a salvarea interesele francezilor în Rusia.

Probabil că guvernul va decide mâine deschiderea parlamentului. În cercurile politice se afirmă că parlamentul va fi deschis la 4 Noembrie.

Chestia distrugerii hangarelor din Friedrichshafen

Cu privilegiul sborului „Zeppelinului 3”

HARIS, 16. — Ziarul „La Croix” anunță că se proiectează un demers de către conferința ambasadorilor pentru a cere, conform tratatului de la Versailles, distrugerea instalațiilor destinate pentru construcția Zeppelinurilor mari.

„New-York Herald” află din Washington că ambasada germană din acel oraș este de părere că sosirea Zeppelinului R.3 în America va avea o importanță decisivă pentru viitorul industriei de aeronave germane. Succesul călătoriei ar putea determina chiar puterile să modifice tratatul de pace în ce privește limitarea navigației aeriene germane. Ar fi regretabil dacă s’ar distruge hangarele din Friedrichshafen a căror reconstrucție ar dura mulți ani.

O declarație oficială

PARIS, 16. — „Matin” publică o declarație a d-lui Eynac, subsecretar de stat al aviației, care are următorul continut:

Campania electorală în Anglia

Laburiștii speră în victorie. — Numărul candidaților înscriși. — Un acord între liberali și conservatori. —

Londra, 17. — Deși listele candidaților pentru alegeri nu vor fi gata până Sâmbătă putem totuși să dăm numărul aproximativ al candidaturilor prezentate de cele trei partide pentru 615 locuri, cari constituie Camera Comunelor.

Laburiștii vor avea aproape 520 candidați față de 423 dela ultimile alegeri generale. Conservatorii vor avea aproape același număr care l-au avut la ultimile alegeri adică 536 candidați. Liberalii vor avea aproape 330 față de 454 dela ultimile alegeri. Această diminuare a candidaților liberali se explică prin faptul că aceștia nu voiesc să candideze unde au evident puține șanse de alege și unde socotesc că votul lor ar însemna un vot pierdut pentru conservatori. Ca reciprocitate conservatorii vor retrage candidaturile lor acolo unde ar prejudicia pe liberali.

Speranțele laburiștilor

Este demn de notat, că la ultimile alegeri laburiștii au câștigat 70 de locuri prin minoritate de voturi. De altă parte mai mulți candidați laburiști vor concura în colegii în care partidul nu s’a prezentat la ultimile alegeri și unde pare că nădăjduiesc a obține câteva voturi ale liberalilor.

O luptă interesantă se va da în cercul electoral din Sheffield, unde Pansomby sub-

CRONICA ȘCOLARĂ

Asociația culturală învățătorescă din Chișineu (Arad)

Convocare

Membrii asociației culturale învățătoresce aparținători subvizoratului școlar din Chișineu sunt rugați a lua parte la conferința de toamnă ce se va ține la școala primară de stat din Chișineu în ziua de 29 Oct. 1924.

Programa:

1. Participarea la chemarea Duhului sfânt și la parastasul ridicat întru pomenirea inv. căzuți pe câmpul de luptă celebrat la ora 8 a. m.)
2. Deschiderea ședinței.
3. Obligatorietatea inv. prim. Prelegere practică.
4. Dare de seamă asupra rezultatului didactic în învățământul primar din a. șc. 1923—1924 de D. Boariu s. revizor.
5. Discuții asupra noii legi școlare.
6. Recensiuni asupra prelegerilor.
7. Incasarea taxelor.
8. Fixarea ședinței viitoare.
9. Închiderea ședinței.

Participarea la conferință fiind obligatorie conform art. 133 punct. 4 din legea pentru învățământul primar rugăm a lua parte toți domnii colegi.

Domnii colegi vor lua parte la masa comună ce se va aranja întru serbarea jubileului de 30 ani a colegului nostru Dimitrie Boariu s. revizor școlar.

Nădab, la 15 Oct. 1924.

Mircia C. Nanu, m. p. Ioan Belle, m. p.
secretar. v. president.

Cețiți și răspândiți
„Tribuna Nouă”

Economice.

Fabricile de zahăr din țară cer prohibirea importului zahărului

Eri la amiază s’a prezentat în audiență d-lui Tancred Constantinescu, ministrul industriei și comerțului o delegație a reprezentanților fabricelor de zahăr din țară compusă din d-nii dr. De Marbe, A. L. Zissu, Arrany și Tabacovici. Delegația a arătat d-lui ministru al industriei și comerțului că zahărul cehoslovac și unguresc prezintă un pericol pentru industria zahărului din țară, intru cât se vinde mult mai ieftin și concurează zahărul românesc. Delegația a cerut d-lui ministru al industriei și comerțului să sporească taxa de import pe zahăr, pentru a împiedica pătrunderea zahărului străin pe piața noastră.

Dl Tancred Constantinescu a răspuns delegației că numai atunci când i se va face dovadă că se importă zahăr străin în mare cantitate, prezentând un adevărat pericol pentru industria din țară, numai atunci se va gândi la revizuirea taxei de import a zahărului.

Delegația s’a interesat apoi despre reglementul de funcționare a fabricelor de zahăr din țară elaborat de dl Tancred Constantinescu.

Transportul animalelor pentru Polonia

Direcțiunea generală c. f. r. a comunicat stațiunilor situate în tranzitul pentru Polonia că transporturile de animale cu copita despicată pentru export de proveniență din România în tranzit pentru Polonia se mențin revenindu-se asupra oprirei lor. Vagoanele cu aceste animale trebuie să fie plumbuite de certificate veterinare atestând sănătatea animalelor și de acte dovedind locul de proveniență.

În același timp direcțiunea generală a atras atențiunea stațiunilor asupra faptului că Cehoslovacia nu primește animale cu copita despicată din România.

Cereale

16 Octombrie. — Brăila 20 vag. corcitură cu 61375 lei vag. din șlep bordo vapor.

52 vag. grâu de 76 jum. kgr. cu 5 la sută corp negre cu 83000 lei.
Fasole oloagă cu 142000 lei mag. port.
Fasole specială cu 170000 lei vag. linie port.

17 Octombrie. — La orz prețul e calm. S’a vândut:

Orz de Muntenia cu 70000 lei vagonul linie.
Orz de Moldova cu 68000 vag. linie.
Fasole de rând cu 114—118.600 lei vag.
Fasole oloagă cu 143000 lei vag.
Fasole ușoare prima cu 160.000 lei vag.
Ovăz cu 52—53000 lei vag. bordo.
Porumb vechiu cu 65000 lei bordo.
In obor au sosit azi 150 care. S’a vândut.
Porumb nou cu 5.50—5.70 lei kgr.
Porumb vechi cu 6.05—6.20 lei kgr.
Orz cu 7.10—7.30 lei kgr.

Știri economice externe

Viena. — Din producția de lemne Austria exportă 55 la sută în Italia, 30 la sută în Franța (prin Germania). 10 la sută în Elveția și 5 la sută în Ungaria, totuși comerțul se face cu prețuri reduse. Din cauza situației francului comerțul cu Franța întâmpină multe piedici. În Elveția pe urma concurenței lemnului bavarezi care e și mai ieftin și mai favorizat de taxele vamale, concurența suedeză devine și ea periculoasă. Pe de altă parte nici mărfurile austriece n’au calitățile pe cari le cer elvețienii. Deoarece și comerțul intern e slab, mai multe ferăstrae și-au redus activitatea. O piedică nouă se adaugă producției prin faptul că salariile muncitorilor din industria lemnului au fost sporite cu 5 la sută. Din aceste motive s’au tăiat puține lemne rotunde, iar industriile cari lucrează cu lemne au încheiat puține afaceri.

—00—

Devizele și val

Rador, 17 Octombrie.

Zürich: Deschiderea: 124.12.50 —
Berlin: 203.50 —
Amsterdam: 521. —
New-York: 2339.25 —
Londra: 2723.75 —
Paris: 2273.75 —
Milano: 1550. —
Praga: 68. —
Budapesta: 738.75 —
Belgrad: 285. —
București: 99. —
Varșovia: 7350. —
Viena:

București închiderea: Paris 9.50
800, Berlin—, Newyork 178.—, Mün
Zurich 34.50, Viena 25.50, Praga 35
pesta —

Valute: Napoleon 725, Marca de aur 125, lira turcească —, font eaglez 34.75, franc elvețian 34.75, drachma 300, dinar 250, dolar 179.—, austriacă 27.—, coroana maghiară 25.—, col 530, Marca polonă 33.—.

Poșta Redacției

„Societatea tinerimei” Vălceni, și zeci de părți ne vin cereri la ziar, care își întemeiază atât existență, nu poate încă să facă sacrificii, pe cari de altfel le va face târziu cu dragă inimă.

Reclama e sufletul comerțului

LUDOVIC LOSONCZY orologier și giuvaiergiu
Arad, Piața A. Iancu 1.

Mare depozit în tot soiul de bijuterii de aur și bijuterii de argint, cuțite linguri, furculițe. Cu cele mai mari prețuri cumpără aur, argint și pietre de bijuterii.

Tipografia „Aradul”

aranjată cu cele mai moderne mașini de tipar și cele mai moderne litere pentru pregătirea tuturor lucrărilor aparținătoare acestei branșe, precum: reviste literare, anuare școlare, invitări de cununie, botez, petreceri, bilete de vizită, etc. etc.

Tipografia Aradul S. P. A.
ARAD, Bul. Reg. Maria 12. (În curte la dreapta)

I. VĂRADI salon de croitor pentru dame

ARAD, Str. Russu Șirianu (Aulich) 3. Pregătește după cele mai noi modele engleze și franceze costume de SPORT, STRADĂ și SERATE.